

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

Asetusluonnoksen 2 §:n 3 momenttiin esitetään tarkennuksia seuraavasti:

Työvoimaviranomaisen kappale hyväksytään ja arkistoidaan sähköisesti työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 120 §:ssä tarkoitettuun työvoimapalveluiden valtakunnalliseen tietovarantoon.

Jos työnhakija hyväksyy suunnitelman muulla tavalla kuin verkkopalvelussa tai allekirjoittamalla, hyväksymisestä on tehtävä merkintä edellä mainittuun tietovarantoon ja tarvittaessa asiakastietoaaineistoon.

Asetusluonnoksen 3 §:n 1 momenttiin esitetään tarkennusta seuraavasti:

Työvoimaviranomaisen on tarjottava työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 43 §:n 1 momentissa tarkoitettuja työnvälityspalveluja työnantajalle, joka...

Asetusluonnoksen 3 §:n 2 momentin mukaan, jos työnantaja etsii työntekijää Suomesta työhön muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun sopimusvaltioon, työvoimaviranomainen voi erityisestä syystä julkaista ja välittää tietoja avoimeksi ilmoitetusta työpaikasta. Perustelujen mukaan erityisenä

syynä voitaisiin pitää esimerkiksi sitä, että työnantaja hakee nimenomaan suomenkielisiä työntekijöitä... Perustuslain 17 §:n 1 momentin mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Tältä osin ELY-keskus esittää mahdollista tarkennusta varten, että perusteluja täydennettäisiin esimerkiksi: ...että työnantaja hakee nimenomaan suomen- tai ruotsinkielisiä...

Asetusluonnoksen 5 §:ään esitetään tarkennuksia seuraavasti:

Yhteishankintakoulutusten maksuosuuksia koskevaan säännöskohtaisiin perusteluihin on jäänyt täydentämättä työntekijöiden ja taseen loppusumman enimmäismäärät 1 momentin 2 ja 3 kohtaan. Luvut löytyvät varsinaisesta pykälästä.

Pykälän 2 ja 3 momentissa on mainittu nykyiset yhteishankinnan palvelutuotteet RekryKoulutus ja MuutosKoulutus. Jotta perusteluteksti olisi yhdenmukainen, voisi myös 1 momentin perustelutekstiin lisätä, että nykytilassa vastaavia koulutuksia järjestetään TäsmäKoulutus-palvelutuotteena.

Henkilöstön laskennassa käytetään ryhmäpoikkeusasetuksen 1 liitteen 4 artiklan mukaan tilinpäätöshetken tietoja. Tämä voisi selvytyden vuoksi lukea pykälässä/perusteluissa.

Asetusluonnoksen 8 §:n 2 momentin mukaan työvoimaviranomaisen on lähetettävä tieto 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä myös hakemuksen lähettäneelle työvoimaviranomaiselle. Työvoimakoulutukseen voi hakea myös siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa. Kyseinen kohta ja järjestämislaki sallinee myös sen, että asiakas voi hakea toisen työvoimaviranomaisen työvoimakoulutukseen suoraan verkossa, jolloin hakemusta ei kaiki lähetettäisi työvoimaviranomaiselta toiselle. Jos kyseisellä momentilla on tarkoitus säätää siitä, että työvoimakoulutuspäätös olisi annettava tiedoksi myös hakijan omalle työvoimaviranomaiselle, niin todettakoon, että valintapäätös näkyy asiakkaan tiedoissa asiakastietojärjestelmässä. Momenttia olisi hyvä tarkentaa, jotta sen tarkoitus kävisi selvästi sanamuodoista ilmi.

Asetusluonnoksen 9 §:n 3 momenttiin ehdotetaan tarkennusta seuraavasti:

Ehdotuksen mukaan työvoimaviranomainen voi myöntää työolosuhteiden järjestelytukea korvaamaan toisen työntekijän antamaa apua enintään 20 tuntia kuukaudessa enintään 18

kuukauden ajan. Työolosuhteiden järjestelytukea maksetaan toteutuneiden tuntien perusteella 20 euroa tunnilta. Jos kirjaus tarkoittaa, että maksetaan vain täysiltä tunneilta, voisi tekstiä muotoilla selvyys vuoksi esimerkiksi: ...maksetaan toteutuneiden täysien tuntien perusteella 20 euroa tunnilta.

Jos tarkoitus on, että maksetaan myös vajailta tunneilta, voisi lauseen perään lisätä tarkentavaksi lauseeksi esimerkiksi: Jos toteutunut aika poikkeaa täydestä tunnista, 20 euroa jaetaan luvulla 60 ja kerrotaan vajaan tunnin toteutuneiden minuuttien lukumäärällä.

Asetusluonnoksen 10 §:ään ehdotetaan otettavaksi huomioon ja mahdollisesti tehtäväksi tarkennuksia seuraavin huomioin:

Ehdotuksen mukaan työvoimaviranomainen voi myöntää korvausta seuraavien Suomessa tehtyjen edestakaisten matkojen matka- ja yöpymiskustannuksista:

3) matka oppilaitokseen tai työpaikan olosuhteisiin tutustumiseksi, jos henkilöasiakkaan vamma tai sairaus edellyttää mahdollisuutta tutustua oppilaitoksen tai työpaikan soveltuvuuteen ja esteettömyyteen ennen työvoimakoulutuksen tai kokeilun aloittamista;

4) matka asiantuntija-arviointiin osallistumiseksi;

Järjestämislain 102 §:n 1 momentin mukaan työvoimaviranomainen voi myöntää korvausta matka- ja yöpymiskustannuksista työttömälle työnhakijalle, joka hakee työhön ja työttömälle henkilöasiakkaalle, joka hakeutuu työvoimakoulutukseen, valmennukseen tai kokeiluun taikka osallistuu 51 §:ssä tarkoitettuun asiantuntija-arviointiin.

Asetusluonnoksesta puuttuu maininta siitä, millä edellytyksellä valmennukseen hakeutumisesta voisi saada matkakulujen korvausta kuten järjestämislain 102 §:ssä säädetään. Tähän kohtaan toivotaan täsmennystä esimerkiksi: ...ennen työvoimakoulutuksen, valmennuksen tai kokeilun aloittamista;

Asetusluonnoksen perustelutekstissä todetaan 10 §:n (korvattavat matkat) osalta, että se olisi samansisältöinen kuin nyt voimassa oleva JTYP-asetuksen 25 §. Voimassa olevassa JTYP-asetuksessa ei ollut mainintaa siitä, että kokeiluun hakeutumisesta voisi saada korvausta matkakustannuksista. Myös HE 207/2022 vp s. 49 todetaan, että valmennukseen tai kokeiluun hakeutumisesta

aiheutuneita matkakustannuksia ei voimassa olevan asetuksen mukaan ole mahdollista korvata. Tältä osin toivotaan täsmennystä perusteluihin.

Asetusluonnoksen 12 §:n otsikointiin esitetään harkittavaksi täsmennystä (myös nykyiseen asetukseen nähden), jotta se olisi sisältöä kuvaavampi.

Asetusluonnoksen 14 §:n perusteluissa s. 12 todetaan, että 14 § vastaisi asiasisällöltään voimassa olevaa JTYP-asetuksen 23 §:ää. JTYP-asetuksen 23 §:n 2 momentissa säädetään, että työ- ja elinkeinotoimisto voi antaa 1 momentissa tarkoitetut tiedot työttömyyskassalle ja Kansaneläkelaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ehdotetussa 14 §:ssä kyseinen 2 momentti on jätetty pois. Tähän toivotaan täsmennystä perusteluihin tai tarvittaessa lisäviittausta, ja varsinkin kun vastaava sisältö jäisi ennalleen ja vastaavasta antotavasta säädettäisiin edelleen asetuseronnoksessa työvoimapoliittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista.

Asetusluonnoksen 18 §:n osalta esitetään säännöksen muotoilun mahdollista selventämistä niin, että siitä ilmenisi, että kunkin tukijaksoa koskevan kalenterikuukauden osalta maksatuksessa huomioidaan kunkin kuukauden ajalta maksettu palkka. Palkanmaksupäivä ei välttämättä sisälly siihen palkanmaksukauteen, jolta palkka maksetaan. Sillä ei olisi merkitystä, että tietyn kalenterikuukauden ajalta palkanmaksu tapahtuisi vasta seuraavan kuukauden puolella.

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

-

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

HE 207/2022 vp s. 143 mukaan KEHA-keskuksen työttömyysturvaneuvontatehtävät vastaisivat pääasiassa nykyisen työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen oikeudellisen tuen työttömyysturvaan liittyviä neuvontatehtäviä. Tältä osin esitetään asetuksen tasolle lisättäväksi erityisesti asiakaspalvelukeskuksen neuvontatehtävien sisältö HE 207/2022 vp s. 358–359 kerrotun mukaisesti niin, että uudet toimivaltaajat tulevat kuitenkin huomioiduiksi. Asetuksen tasolla olisi siten hyvä säätää KEHA-keskuksen ja työvoimaviranomaisten väliseen neuvontaan liittyvät toimivaltaajat myös hallintolain 8 §:ssä säädettyä noudattaen. Käytännössä tämä tarkoittaisi muun muassa sitä, että KEHA-keskus voisi antaa yleistä työttömyysturvaneuvontaa, mutta esimerkiksi yksittäisen työnhakijan työttömyysturva-asiassa molemmat tahot neuvoisivat ainoastaan asioissa, jotka ovat tämän omassa toimivallassa.

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

-

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

HE 207/2022 vp, s. 412 kerrotaan: ”Lisäksi asetuksen 5 lukuun tehtäisiin kuntien rahoitusvastuun laajenemisesta johtuvat muutokset. Asetukseen myös lisättäisiin säännökset, jotka koskisivat Kansaneläkelaitoksen Työllisyysrahastolle tehtäväksi esitettyä kunnan rahoitusosuuden tilittämistä ansiopäivärahan perusosaan käytettäväksi.” Edellä olevan perusteella esitetään lisättäväksi tarvittavat säännökset ehdotettujen 3 a §:n muutosten lisäksi.

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

Asetusluonnoksen 5 §:n mukaan työvoimaviranomaisen tulee merkitä valituksen johdosta annettavaan lausuntoon lausunnon antanut kunta ja kunnan yhteystiedot. Koska työttömyysturvalaissa säädetään, että työvoimapolitiittisen lausunnon antaa työvoimaviranomainen ja koska järjestämismallina voi olla myös kuntayhtymämalli, esitetään tähän säännökseen/perusteluihin tarkennusta epäselvyyksien välttämiseksi.

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

Uudenmaan ELY-keskuksen oikeudellinen tuki ja Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvan vastuualue molemmat siirtyvät KEHA-keskukseen 1.1.2025 eli vaativiin työttömyysturvatehtäviin kohdistuvien hallintokanteluiden kohde ja niitä käsittelevä taho tulevat olemaan samassa virastossa. Erityisesti aikaa ennen 1.1.2025 koskeviin, mutta 1.1.2025 tai sen jälkeen vireille tuleviin työttömyysturvan hallintokanteluihin toivotaan selkeyden vuoksi siirtymävaiheeseen kantaa ottavaa säännöstä käsittelevästä tahosta.

Sormunen Ari
Uudenmaan ELY - Oikeudelliset palvelut